

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ	VII
TAKDİM	IX
ÖNSÖZ	XI
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XXVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM İÇTİMA ÖĞRETİSİ VE GÖRÜNÜŞTE İÇTİMA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

I. İÇTİMA ÖĞRETİSİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	3
A. İçtima Öğretisinin İnceleme Alanı.....	3
B. Hukuki Bir Terim Olarak İçtima	10
C. Ceza Hukukunda İçtima Kavramının Anlamı	16
D. Suç Tipleri Arasında Gerçek Anlamda İçtima İlişkisinin Bulunmasının Göstermiş Olduğu Özellikler.....	23
E. İçtima Öğretisinin Temel İlkeleri.....	26
1. Çifte Değerlendirme Yasağı.....	26
2. Tüketme Koşulu	28
F. İçtimanın Türleri ve İçtima Sistemleri.....	29
1. Suçların İçtimayı ve Cezaların İçtimayı Ayrımı	29
2. İçtima Sistemleri.....	34
G. Türk Ceza Kanunu'nda Kabul Edilen İçtima Sistemi ve Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan İçtima ile İlgili Kavramlar	37
1. Türk Ceza Kanunu'nda Kabul Edilen İçtima Sistemi Hakkında Genel Bilgiler	37

2. Türk Ceza Kanunu'nda Yer Alan İçtima Öğretisiyle İlgili Düzenlemeler.....	38
a. Gerçek İçtima.....	38
b. Zincirleme Suç.....	40
c. Fikri İçtima	41
d. Bileşik Suç.....	44
3. 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu ile 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Arasındaki Farklar	44
H. İçtima ile İlgili Bazı Temel Kavramlar	47
1. Suç Tekliği- Suç Çokluğu Kavramları	47
2. Fiil Tekliği- Fiil Çokluğu Kavramları.....	49
a. Genel Açıklama.....	49
b. Fiil Tekliğinin Esasına İlişkin Görüşler.....	50
(1) Fiil Kavramı Bakımından Neticeyi Esas Alan Görüş ...	50
(2) Fiil Kavramı Bakımından Hareketi Esas Alan Görüş ...	51
c. İçtima Öğretisinde Hareketin Tekliğinin Türleri.....	53
(1) Doğal Anlamda Hareketin Tekliği	53
(2) Hukuki Hareketin Tekliği	54
i. Doğal Hareketin Tekliği	56
ii. Tipik Hareketin Tekliği	58
I. İçtima Öğretisinin Ceza Hukukundaki Yeri.....	63
II. GÖRÜNÜŞTE İÇTİMA HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	65
A. Genel Açıklamalar.....	65
B. Görünüşte İçtimanın Önemi ve Fonksiyonu.....	71
C. Terminolojik Açıdan Görünüşte İçtima	72
1. Türk Doktrininde Kullanılan Terimler	72
2. Görünüşte İçtima Kavramı Hakkında Farklı Ülkelerde Kullanılan Terimler	74
D. Görünüşte İçtimanın Tarihsel Gelişimi	77
1. Alman Hukukunda Tarihsel Gelişimi.....	78
2. Avusturya Hukukunda Tarihsel Gelişimi	86

3. Türk Hukukunda Tarihsel Gelişimi.....	87
E. Görünüşte İçtima Kapsamında Bir Suçun Geriye Çekilmesinin Nedenini Açıklayan Görüşler.....	88
1. Görünüşte İçtimanın Türleriyle Açıklayan Görüş.....	88
2. Bir Normun Geriye Çekilmesini Tek Bir Nedene Dayandırarak Açıklamaya Çalışan Görüşler.....	89
a. Yalnızca Haksızlık ve Kusur İçeriğinin Tüketilmesiyle Açıklayan Görüş.....	89
b. Suç Tipinin Gerçekleşmesi İçin Zorunlu Olan veya Genellikle Birlikte İşlenen Suçları Esas Alan Görüş.....	90
c. Korunan Hukuki Değerle Açıklayan Görüş.....	90
d. Çifte Değerlendirme Yasağıyla Açıklayan Görüş.....	91
e. Hükmün Açıklayıcı Fonksiyonuna Dayanan Görüş.....	92
f. Amaçsal Daraltıcı Yorumla Açıklayan Görüş (Teleolojik Redüksiyon).....	93
g. Geriye Çekilen Suç Tiplerinin Gerçekleşmemesiyle Açıklayan Görüş.....	93
h. Non Bis in Idem İlkesi Kapsamında Açıklayan Görüş.....	94
3. Görünüşte İçtima Birden Fazla Nedene Dayandırarak Açıklayan Görüşler.....	95
a. Suç Tipleri Arasındaki Gerçekleşme İhtimallerini Esas Alarak Açıklayan Görüş.....	95
b. Çifte Değerlendirme Yasağı ve Suç Tipinin Genel İşleniş Şeklinin Engelleyici Etkisine Dayanan Görüş.....	95
c. Muhakeme Hukuku ve Çifte Değerlendirme Yasağı Temelli Görüş.....	97
4. Görüşlerin Değerlendirilmesi.....	97
F. Görünüşte İçtimanın Koşulları.....	101
1. Birden Fazla Suçun Gerçekleşmesi.....	101
2. Haksızlık ve Kusur İçeriğinin Tüketilmesi.....	103
3. Görünüşte İçtima İlişkisinin Bulunmasını Engelleyen Düzenlemenin Bulunmaması.....	105

a. Genel Açıklamalar	105
b. Görünüşte İçtima İlişisini Engelleyen Kuralların Anayasaya Uygunluk Denetimi	108
4. Görünüşte İçtimanın Koşulu Olduğu İleri Sürülen Bazı Hususlar	110
a. Hareketin Tekliği.....	110
b. Korunan Hukuki Değerin Tekliği	110
G. Görünüşte İçtima ile İlgili Ceza Kanunlarındaki Düzenlemeler .	111
1. Görünüşte İçtimayı Ceza Kanunlarında Düzenleme Girişimleri.....	111
2. Görünüşte İçtimanın Türleriyle İlgili Düzenlemeler	113
3. Bileşik Suçla İlgili Düzenlemeler.....	114
4. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki Görünüşte İçtima ile İlgili Düzenlemeler	115
a. Bileşik Suç.....	115
(1) Bileşik Suçun Hukuki Niteliğiyle İlgili Görüşler.....	118
(2) Bileşik Suçun 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Düzenlenmesinin Tarihsel Temeli	118
(3) Türk Ceza Kanunu Tasarılarında Bileşik Suçun Düzenleniş Şekilleri	119
b. Şekli Yardımcı Normlar	121
c. TCK m. 5'in Hukuki Niteliği	121
H. Görünüşte İçtimanın İçtima Öğretisinin Diğer Kavramlarıyla Arasındaki İlişki	123
1. Hareketin Tekliği ile Görünüşte İçtima İlişkisi	123
2. Gerçek Anlamda İçtimanın Türleri ile Görünüşte İçtima Arasındaki Farklar	124
a. Fikri İçtima ile Görünüşte İçtima Arasındaki İlişki.....	124
b. Zincirleme Suçla Arasındaki İlişki	126
c. Gerçek İçtima ile Arasındaki İlişki.....	127
I. Görünüşte İçtimanın Kapsamı	128

1. Bir Neticenin Bir Suç Tipini İhlal Ettiğini Kabul Eden Görüş 128
2. Tipik Hareketin Tekliğini Görünüşte İçtima Kapsamında Değerlendiren Görüş..... 128
3. Anglo- Sakson Hukuk Sisteminde Bir Normun Gerçek Anlamda İhlal Oluşturmaması 129

İKİNCİ BÖLÜM

GÖRÜNÜŞTE İÇTİMAIN TÜRLERİ

- I. GÖRÜNÜŞTE İÇTİMAIN TÜRLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLER 133
 - A. Görünüşte İçtimain Tek Bir Türünün Bulunduğu Yöndeki Görüş..... 133
 - B. Görünüşte İçtimain İki Türünün Bulunduğunu Kabul Eden Görüş..... 135
 - C. Görünüşte İçtimain Üç Farklı Türünün Bulunduğunu Kabul Eden Görüş 137
 - D. Görünüşte İçtimain Dört Farklı Türünün Bulunduğunu Kabul Eden Görüş 141
 - E. Görünüşte İçtimain Beş Farklı Türünün Bulunduğunu Kabul Eden Görüş 142
 - F. Hareketin Tekliği ve Çokluğuna Göre Ayrım Yapan Görüş 143
 - G. Görünüşte İçtimain Türlerinin Bazı Ülkelerde Göstermiş Olduğu Genel Özellikler 144
 1. İsviçre Doktrininde Görünüşte İçtimain Türleri 144
 2. Avusturya Doktrininde Görünüşte İçtimain Türleri..... 146
 3. İtalyan Doktrininde Görünüşte İçtimain Türleri..... 147
 4. Macaristan Doktrininde Genel Olarak Görünüşte İçtimain Türleri..... 148
 5. İspanyol Ceza Kanunu'na Göre Görünüşte İçtima 148
 - H. Genel Değerlendirme ve Görüşümüz..... 149

II. GÖRÜNÜŞTE İÇTİMAIN TÜRLERİ	150
A. Genel Açıklama	150
B. Özel Norm- Genel Norm İlişkisi	151
1. Genel Açıklama	151
2. Özel- Genel Norm İlişkisinin Kapsamı Hakkında Görüşler .	159
3. Özel- Genel Norm İlişkisinin Kapsamı.....	161
a. Suçun Nitelikli Halleri ile Suçun Temel Hali Arasındaki İlişki	161
(1) Genel Açıklamalar	161
(2) Suçun Birden Fazla Nitelikli Halinin Gerçekleşmesi	164
i. TCK'daki Düzenleme ve Genel Açıklama.....	164
ii. Seçimlik Nitelikli Hallerin Birden Fazlasının Gerçekleşmesi	165
iii. Seçimlik Olmayan Birden Fazla Nitelikli Halin Gerçekleşmesi.....	167
b. Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar Bakımından Özel Norm- Genel Norm İlişkisi	173
(1) Genel Açıklama.....	173
(2) Birden Fazla Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Halin Gerçekleşmesi veya Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç ile Suçun Nitelikli Hallerinin Birlikte Gerçekleşmesi	177
c. Bileşik Suç.....	180
(1) Bileşik Suçun Tanımı	180
(2) Özel- Genel Norm İlişkisi Kapsamında Bileşik Suç..	181
(3) Bileşik Suçun Kapsamı	185
(4) Bileşik Suçun Türleri Hakkında Görüşler	185
i. Tam (Gerçek) Bileşik Suç - Eksik(Görünüşte/Şekli) Bileşik Suç Ayrımı.....	185
ii. Dar Anlamda Bileşik Suç - Geniş Anlamda Bileşik Suç Ayrımı	187
(5) Bileşik Suçun Unsurlarının Gerçekleşme Sırası	187
d. Özel Suç Tipleri (Delictum Sui Generis).....	188

e. Aynı Suçun Tamamlanması ile Teşebbüs Aşaması Arasındaki İlişki	194
C. Asli Norm- Yardımcı Norm İlişkisi.....	195
1. Genel Bilgiler	195
2. Şekli Yardımcı Normlar.....	198
a. Genel Açıklamalar	198
b. Mutlak-Nispi-Özel Şekli Yardımcı Normlar	199
c. Şekli Yardımcı Normların Kapsamı	206
3. Maddi Yardımcı Norm İlişkisi	215
a. İştirak Türlerinin Yoğunluğuna Göre Asli Norm- Yardımcı Norm İlişkisi	216
b. Fiilin Korunan Hukuki Değere Etkisi Bakımından Asli Norm- Yardımcı Norm İlişkisi.....	224
(1) Zarar Suçları ile Tehlike Suçları Arasındaki İlişki	225
(2) Somut Tehlike Suçlarıyla Soyut Tehlike Suçu Arasındaki İlişki	232
c. Fiilin Gerçekleştiriliş Biçimine Göre Asli Norm- Yardımcı Norm İlişkisi	234
d. Kasten İşlenen Suçlarla Taksirle İşlenen Suçlar Arasındaki İlişki	240
e. Suçun İşleniş Aşamalarına Göre Asli Norm- Yardımcı Norm İlişkisi.....	243
f. Asli Norm Yardımcı Norm İlişkisi Olarak İncelenmesi Gereken Diğer Meseleler	256
(1) Geçitli Suçlar	257
(2) Asli-Yardımcı Norm İlişkisi Kapsamındaki Birlikte Cezalandırılan Önceki Hareketler.....	261
(3) Asli- Yardımcı Norm İlişkisi Kapsamında Birlikte Cezalandırılan Sonraki Hareketler.....	263
D. Tüketen- Tüketilen Norm İlişkisi	263
1. Genel Açıklamalar.....	263
2. Eşlik Eden Suç.....	269

a. Genel Açıklamalar	269
b. Eşlik Eden Suç Niteliği Kapsamında Değerlendirilebilecek Bazı Normlar Arasındaki İlişki	277
(1) Cinsel Saldırı Suçu ile Cebir ve Tehdit Suçları Arasındaki İlişki	277
(2) Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu ile Bazı Suç Tipleri Arasında Eşlik Eden Suç İlişkisi.....	279
(3) Mala Zarar Verme Suçu ile Bazı Suç Tipleri Arasında Eşlik Eden Suç İlişkisi.....	283
3. Tüketen- Tüketilen Norm İlişkisi Kapsamında Birlikte Cezalandırılan Önceki Hareket	288
4. Tüketen- Tüketilen Norm İlişkisi Kapsamında Birlikte Cezalandırılan Sonraki Hareket	295
5. Görünüşte İctimain Diğer Türleri Kapsamında Haksızlık İçeriğinin Tüketilemediği Haller.....	301

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÖRÜNÜŞTE İÇTİMİN HUKUKİ SONUÇLARI VE GERİYE ÇEKİLEN SUÇUN UYGULANABİLİRLİK ALANI

I. GÖRÜNÜŞTE İÇTİMİN HUKUKİ SONUÇLARI	303
A. TCK'nın 42. Maddesindeki Düzenlemenin Anlamı	303
B. Bileşik Suç İçin Doktrinde Kabul Edilen Sonuç: Bileşik Suçun Bölünmezliği İlkesi.....	308
C. Görünüşte İctimain Temel Sonucu: Baskın Suç Nedeniyle Gerçekleşen Diğer Suçun Geriye Çekilmesi.....	310
1. Genel Sonuç: Tek Bir Suç Tipinin İhlali.....	310
2. Geriye Çekilmenin Hüküm Fıkrası Bakımından Sonucu	312
3. Soruşturma ve Kovuşturma Aşamalarında Görünüşte İçtima İlişkisi Bulunan Suçların Göstermiş Olduğu Özellikler.....	313

4. Muhakeme Koşulları Bakımından Geriye Çekilmenin Etkisi	317
a. Genel Olarak	317
b. TCK m. 85/2 ve TCK m. 89/4'ün Hukuki Niteliği ve Şikâyetin Uygulanabilirliği	320
c. Suçun Daha Ağır Cezayı Gerektiren ve Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Hallerinin Bir Arada Uygulanması Gerektiği Hallerde Muhakeme Koşulları ..	326
5. Adli Sicil Bakımından Görünüşte İctimain Etkisi.....	327
D. İştirak Kuralları Bakımından Görünüşte İctimain Değerlendirilmesi.....	328
1. Görünüşte İctima İlişkisinin Suça İştirak Edenler İçin Birbirinden Bağımsız Değerlendirilmesi Gerekliliği.....	328
2. Görünüşte İctima İlişkisi Bulunan Suçlarda İştirak İradesinden Sapma.....	331
a. İştirak İradesindeki Suçta Meydana Gelen Önemsiz Sapma	333
b. İştirak İradesindeki Suçtan Daha Hafif Bir Suçun İşlenmesi	334
c. İştirak İradesindeki Suçtan Daha Ağırının İşlenmesi.....	335
3. Görünüşte İctima İlişkisi Bulunan Suçlar Bakımından Azmettirmedeki Suç İşleme Kararının Oluşması	340
E. Görünüşte İctimain Teşebbüs Bakımından Sonuçları.....	343
1. Görünüşte İctima İlişkisi Bulunan Normların Teşebbüsün Unsurları Bakımından Göstermiş Olduğu Özellikler.....	343
a. Kastın İspatı.....	343
b. Görünüşte İctima İlişkisi Bulunan Normlar Bakımından İcra Hareketlerinin Başlama Anı	345
c. Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Teşebbüs.....	353
2. Teşebbüs Aşamasında Kalmanın Görünüşte İctima İlişkisinde Göstermiş Olduğu Özellikler.....	357
a. Görünüşte İctima İlişkisi Bulunan Normların Tamamının Teşebbüs Aşamasında Kalması.....	357

b. Haksızlığın Daha Hafif Şeklinin Tamamlanması ve Daha Ağır Şeklinin Teşebbüs Aşamasında Kalması	362
(1) Kast Edilen Daha Ağır Suçun Teşebbüs Aşamasında Kalması ve Daha Hafif Suçun Tamamlanması.....	362
(2) Kast Edilen Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçun Teşebbüs Aşamasında Kalması ve Daha Hafif Suçun Tamamlanması	366
(3) Suçun Nitelikli Halleri İçin Teşebbüs İlişkisi.....	367
i. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Halin Teşebbüs Aşamasında Kalması ve Temel Suç Tipinin Tamamlanması	368
ii. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Halin Tamamlanması ve Suçun Temel Halinin veya Suçun Nitelikli Halinin Teşebbüs Aşamasında Kalması	369
(4) Değerlendirme ve Soruna Yönelik Yeknesak Uygulanabilecek Çözüm Önerisi	373
II. GERİYE ÇEKİLEN SUÇUN ETKİSİ VE UYGULANABİLİRLİK ALANI.....	379
A. Geriye Çekilen Suçun Cezanın Belirlenmesine Etkisi.....	382
1. Geriye Çekilen Suçun Soyut Cezanın Belirlenmesine Etkisi	382
2. Geriye Çekilen Suçun Somut Cezanın Belirlenmesine Etkisi	388
3. Geriye Çekilen Suçun Güvenlik Tedbirleri Bakımından Etkisi	395
B. Geriye Çekilen Suçun Uygulanabilirliği.....	398
1. Baskın Suçun Unsurlarındaki Eksikliğin Geriye Çekilen Suçtan Dolayı Cezalandırılabilirliğe Etkisi.....	401
2. Baskın Suçta Var Olan Hukuka Uygunluk Sebepleri ve Kusurluluğa Etki Eden Hallerin Geriye Çekilen Suçun Cezalandırılabilirliğine Etkisi	403

3. Baskın Suçta Var Olan Şahsi Cezasızlık Sebeplerinin veya Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebeplerin Geriye Çekilen Suçun Cezalandırılabilirliğine Etkisi	405
4. Baskın Suçta Var Olan Cezayı Kaldıran veya Azaltan Şahsi Sebeplerin Geriye Çekilen Suçun Cezalandırılabilirliğine Etkisi	407
a. Baskın Suçun Etkin Pişmanlık Nedeniyle Failin Cezalandırılmaması veya Cezasında İndirim Yapılması..	407
b. Baskın Suçun Gönüllü Vazgeçme Nedeniyle Cezalandırılmaması	408
5. Objektif Cezalandırılabilirlik Şartının Baskın Normda Gerçekleşmemesi	415
6. Baskın Suçun Soruşturulması ve Kovuşturulması İçin Gerekli Olan Şikâyetin ve İzinin Eksikliğinde Geriye Çekilen Suçun Uygulanabilirliği	416
7. Baskın Suçtan Dolayı Uzlaştırma, Önödeme ve Kamu Davasının Açılmasının Ertelenmesi Kurumlarının Uygulandığı Takdirde Geriye Çekilen Suçun Uygulanabilirliği	418
8. Baskın Suçun Dava Zamanaşımına veya Affa Uğraması Halinde Geriye Çekilen Suçun Cezalandırılabilirliği	419
9. Baskın Suçun İspat Edilememesi Halinde Geriye Çekilen Suçun Uygulanabilirliği	422
10. Görünüşte İçtima İlişkisi Bulunan Suçlarda İade ve İadede Özellik (Hususilik) İlkesi Bakımından Geriye Çekilen Suçun Uygulanabilirliği	424
SONUÇ	427
KAYNAKÇA.....	441